

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

ANNEXES 1 to 5

LIITTEET

asiakirjaan

KOMISSION TIEDONANTO

Suuntaviivat laajakaistaverkkojen valtiontuelle

LIITE I – KARTOITUS

1. SOVELTAMISALA

- (1) Tässä liitteessä esitetään suositellut menetelmät kiinteän ja matkaviestinverkon käyttöönottoon liittyvien valtiontukitoimenpiteiden tueksi tarvittavan kartoituksen tekemistä varten.
- (2) Liitteen tarkoituksena on lisätä läpinäkyvyyttä verkkojen saatavuutta ja suorituskykyä koskevien tietojen keräämisessä ja arvioinnissa käytettävän menetelmän suhteen.
- (3) Liitteessä luetellaan kiinteiden liityntäverkkojen, matkaviestinnän liityntäverkkojen ja kiinteiden langattomien liityntäverkkojen osalta:
  - i. verkkojen suorituskyvyn kartoittamisessa käytettävät kriteerit,
  - ii. tiedot, joita toimivaltaiset viranomaiset voivat kerätä todentaakseen toimitettujen tietojen paikkansapitävyyden ja
  - iii. infrastruktuuria koskevat lisätiedot, joita toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää operaattoreilta tietyissä tilanteissa, jos se on asianmukaisesti perusteltua perusteellisen arvioinnin tekemiseksi¹.

2. TAVOITE JA MÄÄRITELMÄT

- (4) Kartoituksen tavoitteena on saada objektiivinen kuva 'saavutettavissa olevasta suorituskyvystä' 'ruuhka-aikaolosuhteissa'.
- (5) 'Saavutettavissa oleva suorituskyky' on kuvattava vähintään käyttäen ruuhka-aikaolosuhteissa saavutettavia siirtonopeuksia molempiin suuntiin.
- (6) Julkisesta interventiosta vastaavat viranomaiset voivat kartoittaa myös muita suorituskyvykriteereitä, joiden avulla voidaan kuvata verkkojen suorituskykyä ruuhka-aikaolosuhteissa (esim. viive, pakettihävikki, pakettivirheaste, viivevaihtelu, palvelun saatavuus²). Jäsenvaltiot voivat halutessaan tehdä näin kohdentaakseen julkisen intervention paremmin markkinoiden toimintapuutteisiin ja varmistaakseen riittävän olennaisen muutoksen.
- (7) Ruuhka-aika on tyypillisesti tunnin mittainen vuorokauden ajankohta, jolloin verkon kuormitus on yleensä suurimmillaan³. Ruuhka-aika voi vaihdella jäsenvaltioittain ja alueittain. Tämän vuoksi olisi kuultava kansallisia sääntelyviranomaisia, jotta voidaan määrittää kaikkein haastavin ruuhka-aika.

---

¹ Tämä voi edellyttää tietojen luottamuksellista käsittelyä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

² Näiden laatuksiteerien osalta olisi käytettävä Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen BEREcin teknisiä eritelmiä: IP-pakettien virhesuhde (Y.1540); IP-pakettien hävikkisuhde (Y.1540); IP-pakettien edestakainen viive (RFC 2681); IP-pakettien viivevaihtelu (RFC 3393); IP-palvelun saatavuus (Y.1540).

³ BEREC BoR (20) 165.

- (8) 'Ruuhka-aikaolosuhteilla' tarkoitetaan verkon odotettavissa olevia olosuhteita 'ruuhka-aikana'. Asianmukaiset ruuhka-aikaolosuhteet luetellaan 3.1 kohdassa kiinteiden liityntäverkkojen osalta ja 4.1 kohdassa matkaviestintäverkkojen ja kiinteiden langattomien liityntäverkkojen osalta.
- (9) Kartoitus on toteutettava kiinteiden ja kiinteiden langattomien liityntäverkkojen osalta osoitetasolla tavoitettavien kiinteistöjen perusteella ja matkaviestinverkkojen osalta osoitetasolla tai enintään⁴ 100 x 100 metrin kokoisten ruutujen⁵ perusteella.
- (10) 'Tavoitettavilla kiinteistöillä' tarkoitetaan kotitalouksia ja toimitiloja, jotka voidaan liittää verkkoon lyhyessä ajassa loppukäyttäjän kannalta tavanomaisella kytkentämaksulla riippumatta siitä, onko verkkoliityntä jo olemassa. Sidosryhmän edustaja voi ilmoittaa tilat tavoitettaviksi vain, jos se sitoutuu loppukäyttäjän pyynnöstä liittämään tilat verkkoon ja aktivoimaan palvelun neljän viikon kuluessa pyynnöstä tavanomaisella aktivointihinnalla, toisin sanoen ilman lisä- tai poikkeuskustannuksia ja joka tapauksessa hinnalla, joka ei ylitä keskimääräistä aktivointimaksua kyseisessä jäsenvaltiossa.
- (11) Sidosryhmien olisi noudatettava verkkojensa suorituskykyä koskevia tietoja toimittaessaan korkeimpia tieteellisiä ja ammatillisia standardeja. Varsinkin kartoituksessa käytettävien menetelmien ja tekniikoiden olisi perustuttava hyväksyttyihin ammatillisiin standardeihin.
- (12) Suorituskykylukuja esittäessään operaattorien on otettava huomioon mahdolliset pullonkaulat (esim. runkoliityntäkerroksessa), jotka voisivat estää niitä saavuttamasta ilmoitettua suoritustasoa. Jos operaattorit eivät vahvista antaneensa tietoja tältä pohjalta, jäsenvaltiot voivat jättää tiedot huomiotta.
- (13) Vaihtoehtoisten kartoitusmenetelmien osalta esimerkiksi pakettikytkentäisissä kiinteissä verkoissa viranomaiset voivat ehdottaa vaihtoehtona, jos se on asianmukaisesti perusteltua, 20 prosentin käyttöastetta kaikkein kuormitetuimmilla linkeillä (pullonkaulalinkeillä), määriteltynä keskimääräisenä liikennemääränä jaettuna nimellismäärällä ruuhka-aikana. Langattoman verkon ja matkaviestinverkon tapauksessa viranomaiset voivat ehdottaa vaihtoehtoisena menetelmänä esimerkiksi laskentaa 95 % solunreunatodennäköisyyden perusteella tai nimellissolukuormituksena⁶, joka ei saa olla alle 50 prosenttia⁷. Käytetystä menetelmästä riippumatta kaikki verkon suorituskykyluvut on joka tapauksessa esitettävä "ruuhka-aikaolosuhteiden" perusteella (8) kappaleen mukaisesti.

---

⁴ Suositeltavaa on käyttää pienempiä ruutuja (eli 20 x 20 metriä).

⁵ Tiedot olisi toimitettava maantieteellisiin monikulmioalueisiin jaotellussa muodossa (rasteri- & vektoridatana).

⁶ 'Solukuormituksella' tarkoitetaan keskimääräistä prosenttiosuutta tukiaseman resursseista, jota loppukäyttäjät käyttävät tiettyyn palveluun.

⁷ Jos tuloksena oleva solukuormitus on alle 50 %, operaattorien olisi perusteltava tämä asianmukaisesti toimivaltaisille viranomaisille.

3. SUOSITELTAVA MENETELMÄ KIIHTEIDEN LIITYNTÄVERKKOJEN NOPEUKSIEN KARTOITTAMISEKSI

3.1. KIIHTEIDEN LIITYNTÄVERKKOJEN NOPEUKSIEN KARTOITUSKRITERIT

- (14) Tätä kartoitusmenetelmää varten jäsenvaltioiden on pyydettävä sidosryhmiltä tietoja niiden verkon nopeudesta ruuhka-aikaolosuhteissa.
- (15) Ruuhka-aikaolosuhteina pidetään tilannetta, jossa vähintään 20 prosenttia käyttäjistä on aktiivisia ja lähettää dataa samanaikaisesti operaattorin kullekin käyttäjälle ilmoittamalla nimellisellä huippunopeudella sekä verkosta käyttäjälle että käyttäjältä verkkoon, mikä vastaa tavanomaista ylikäyttöasteen määritelmää⁸.

3.2. TODENTAMISTA VARTEN ANNETTAVAT TIEDOT – PARHAAT KÄYTÄNNÖT

- (16) Jotta voidaan rajoittaa sidosryhmien opportunistiseen käyttäytymiseen liittyviä riskejä ja varmistaa, että annetut tiedot ovat riittäviä, johdonmukaisia ja luotettavasti käytettävissä, kartoituksen suorittavat toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää pyytää sidosryhmiltä niiden verkoista lisätietoja todentamista varten, jotta vältetään palvelujen tarjonnan viivästyminen kohdealueella.
- (17) Toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää sidosryhmiltä täydellistä kuvausta menetelmästä, jolla niiden saavutettavissa oleva suorituskky on laskettu, mukaan lukien muun muassa seuraavat:
  - i. käytetty liityntäverkkoteknologia (FTTH, FTTB, ADSL, VDSL, VDSL + verktorointi DOCSIS.x jne.) sekä vastaavan standardin täydellinen erittely;
  - ii. verkon topologia (esim. P2P tai P2MP), mukaan lukien yksinkertaistettu kaavio, joka kuvaa kaapelien/kuitujen fyysistä asettelua (esimerkiksi GPON-verkon puutopologia);
  - iii. verkon topologiassa olevat pullonkaulalinkit, jotka määritellään verkkosegmenteiksi, joilla on suurempi tilastollinen kokonaiskuormitus, mukaan lukien selkeät tiedot joko i) tällaisen linkin mitoittamiseen käytetystä ylikäyttösuhteesta (esim. runkoliityntäverkossa) tai ii) tällaisten pullonkaulayhteyksien kapasiteettisuunnitteluprosessista. Joka tapauksessa viranomainen voi pyytää loppukäyttäjän saavutettavissa olevan nopeuden tilastollisia ominaisuuksia (esim. loppukäyttäjälle milloin tahansa toimitettava keskimääräinen tai tyypillinen nopeus tai todennäköisyys saavuttaa nimellisuopeus sekä käyttäjämallia koskevat oletukset).

---

⁸ Sama verkkoinfrastruktuuri voi tarjota loppukäyttäjille hyvin erilaisia suoritustasoa riippuen siitä, kuinka monen käyttäjän liikenne kanavoituu pullonkaulalinkkien kautta ja mitkä ovat käyttäjien liittymien nimellisuopeudet. Suorituskyky riippuu samanaikaisesti aktiivisten käyttäjien määrästä (joka kasvaa ruuhka-aikaolosuhteissa). Tällaisen tilastollisen kokonaiskuormituksen (vähintään 20 prosenttia, millä tarkoitetaan aktiivisuustasoa 1:5) käyttö edellyttää, että operaattorit hyödyntävät riittävän tarkkoja käyttäjäliikenteen jakautumismalleja.

3.3. PERUSTEELLISTA TODENTAMISTA VARTEN ANNETTAVAT TIEDOT – PARHAAT KÄYTÄNNÖT

- (18) Toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää vaatia sidosryhmiä toimittamaan lisätietoja verkon komponenteista ja niiden sijainnista perusteellista todentamista varten, esimerkiksi tarkastaakseen toimitetun suorituskyvyn laskemiseen käytetyt menetelmät.
- (19) Toimivaltaiset viranomaiset voivat näin ollen pyytää sidosryhmiä toimittamaan lisätietoja kiinteän verkon liityntäosasta, mukaan lukien muun muassa seuraavat:

- i. kytkentäkaappien sijainti ja etäisyys kotitaloudesta;
- ii. selkeät tiedot linkkibudjetointilaskelmista (esim. siitä, miten vastaanotettu signaalitehotaso sovitetaan bittimääriin, linkkibudjetointilaskelmissa käytetyt marginaalit jne.). Toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää operaattoreita toimittamaan kaikki sovellettavat linkkibudjetit, joita ne ovat käyttäneet verkkopalvelujensa suunnittelussa ja mitoituksessa, sekä niiden keskeiset parametrit, mukaan lukien kuvaus menetelmistä, joita operaattori noudattaa linkkibudjetin laatimisessa, ja perustelut.

4. SUOSITELTAVA KARTOITUSMENETELMÄ MATKAVIESTINVERKOILLE JA KIINTEILLE LANGATTOMILLE LIITYNTÄVERKOILLE

4.1. MATKAVIESTINVERKKOJEN JA KIINTEIDEN LANGATTOMIEN LIITYNTÄVERKKOJEN SUORITUSKYVYN KARTOITUSKRITEERIT

(20) Tätä kartoitusmenetelmää varten jäsenvaltioiden olisi pyydettävä sidosryhmiä laskemaan verkkonsa suorituskyky ottaen huomioon seuraavat periaatteet:

- i. käytetään alan parhaita käytäntöjä⁹ ja otetaan huomioon kaikki langattoman signaalin etenemiseen kohdistuvat tärkeimmät vaikutukset¹⁰;
- ii. käytetään laskelmassa perustana 95 % solunreunatodennäköisyyttä¹¹ sille, että ilmoitettu suorituskyky saavutetaan, ja joka tapauksessa vähintään 95 % todennäköisyyttä ilmoitetun suorituskyvyn saavuttamiselle kussakin verkon pisteessä, kun otetaan huomioon satunnaisvaikutuksista johtuvat mahdolliset etenemisolosuhteiden vaihtelut ja mahdolliset vaihtelut kyseisellä alueella sijaitsevien pisteiden välillä (osoitetasolla tai enintään 100 x 100 metrin ruutujen perusteella);
- iii. käytetään ruuhka-aikaolosuhteiden oletuksena seuraavia:
  - a. matkaviestinverkoissa vähintään 50 prosentin¹² nimellissolukuormitus¹³ tai korkeampi, jos ruuhka-aikaolosuhteet ovat huomattavasti kuormittavammat;
  - b. kiinteiden langattomien liityntäverkkojen osalta odotetut realistiset ruuhka-aikaolosuhteet asianmukaisen solukuormituksen määrittämiseksi¹⁴;

⁹ Alan parhailta käytännöillä tarkoitetaan langattoman viestinnän järjestelmien ja liiketoiminnan suunnittelussa yleisesti käytettyjä mallinnusparametreja, välineitä, suunnittelumenetelmiä ja virherajoja, joita alan asiantuntijat voisivat menetelmää todentaessaan pitää riittävän todenmukaisina.

¹⁰ Kuten maasto, rakennettu ympäristö ja heijastuminen ennakoitaessa vastaanotettavaa signaalitehoa.

¹¹ 'Solunreunatodennäköisyydellä' tarkoitetaan todennäköisyyttä, että vähimmäissuorituskyky saavutetaan peittoalueen äärireunalla (kantavuuden ilmoitettu enimmäisetäisyys kyseisellä alueella). Laskelman on perustuttava realistisiin signaalin etenemissimulaatioihin, linkkibudjetointilaskelmiin ja riittäviin marginaaleihin.

¹² Jos tuloksena oleva solukuormitus on alle 50 %, tämä olisi perusteltava asianmukaisesti toimivaltaisille viranomaisille.

¹³ 'Solukuormituksella' tarkoitetaan keskimääräistä prosenttiosuutta tukiaseman resursseista, jota loppukäyttäjät käyttävät tiettyyn palveluun.

¹⁴ Jos ei käytetä arviota ruuhka-ajan liikenteestä, on käytettävä kiinteän langattoman yhteyden 90 %:n nimellissolukuormitusta. Kiinteiden langattomien yhteyksien suurempi solukuormitus (verrattuna

- iv. ilmoitetaan suorituskky loppukäyttäjää kohti ja ulkoantennien perusteella. Jos vastaanottava antenni jaetaan useiden loppukäyttäjien kesken, kokonaissuorituskyvyn olisi katsottava jakautuvan tasapuolisesti loppukäyttäjien kesken¹⁵;
  - v. ilmoitetaan suorituskky teknologiaa ja käyttötaajuutta kohti, jos kattavuus toteutetaan useilla teknologioilla¹⁶ ja useilla taajuuksilla¹⁷, ottaen huomioon taajuutta kohti tosiasiallisesti käytettävissä oleva kaistanleveys. Jos käytetään toimiluvattomia taajuuksia, tästä olisi ilmoitettava selvästi.
- (21) Operaattorien on (12) kappaleen mukaisesti otettava huomioon erityisesti seuraavat seikat:
- i. runkoliitynnän tyyppi¹⁸ ja kapasiteetti kunkin tukiaseman osalta¹⁹;
  - ii. kiinteiden langattomien liityntäverkkojen osalta kussakin lasketussa ruudussa sijaitsevien palvelujen ja tavoitettavien kiinteistöjen määrä.

4.2. TODENTAMISTA VARTEN ANNETTAVAT TIEDOT – PARHAAT KÄYTÄNNÖT

- (22) Jotta voidaan rajoittaa sidosryhmien opportunistiseen käyttäytymiseen liittyviä riskejä ja varmistaa, että annetut tiedot ovat riittäviä, johdonmukaisia ja luotettavasti käytettävissä, kartoituksen suorittavat toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää pyytää sidosryhmiltä lisätietoja todentamista varten, jotta vältetään palvelujen tarjonnan viivästyminen kohdealueella.
- (23) Toimivaltaiset viranomaiset voivat näin ollen pyytää sidosryhmiltä täydellistä kuvausta menetelmästä, jolla niiden kattavuuskartat on laskettu, mukaan lukien muun muassa seuraavat:
- i. etenemismallit ja etenemissimuloinnin keskeiset parametrit;
  - ii. yleiset tiedot verkkokomponenteista ja erityisesti antenneista (esim. lähetysteho, MIMO, antennipaikkojen sijainnit);
  - iii. avaintiedot linkkibudjetointilaskelmista (esim. siitä, miten vastaanotettu signaalitehotaso sovitetaan bittimääriin, linkkibudjetointilaskelmissa käytetyt marginaalit jne.). Sidosryhmien olisi toimitettava kaikki sovellettavat linkkibudjetit, joita ne ovat käyttäneet verkkopalvelujensa suunnittelussa ja mitoituksessa, sekä niiden keskeiset parametrit, mukaan

---

matkaviestinverkkoihin) heijastaa odotettavissa olevaa erilaista käyttöprofiilia, joka johtaa suurempaan kilpailuun palvelevan tukiaseman jaettujen resurssien käytöstä.

¹⁵ Kiinteässä langattomassa liitynnässä näin voi olla, jos usean asunnon rakennuksessa käytetään yhteistä kattoantennia.

¹⁶ 3G UMTS ja HSPA; 4G LTE tai LTE-advanced; 5G joko 3GPP Release 15 (New Radio (NR), ei itsenäisenä – ydinverkko on 4G), NR itsenäisenä (ydinverkko on 5G) tai uudemmat kehitysasteet – 3GPP Release 16, joka on kehitteillä ja sisältää uusia 5G-eritelmiä. Toimivaltaisen viranomaisen on suositeltavaa kerätä tietoa 3GPP-pohjaisista teknologioista, jotta käytetyt eri 3GPP Release -versiot ovat tiedossa, mutta myös vähäisempi erittelytaso on riittävä.

¹⁷ Tämän tarkoituksena on erottaa alle 6 GHz:n alikaistat ja mmW-kaistat, koska niitä käytetään usein eri palveluluokille.

¹⁸ Kuituoptinen, kuparikaapeliin perustuva carrier grade -Ethernet, langaton jne.

¹⁹ Kuituoptisen liitäntäyhteyden tapauksessa tämän voidaan yleensä katsoa olevan riittävä.

- lukien kuvaus siitä, miten linkkibudjetti on määritetty, ja perustelut;
- iv. soluasemien sijainti;
- v. runkoliitynnän ominaisuudet.

4.3. PERUSTEELLISTA TODENTAMISTA VARTEN ANNETTAVAT TIEDOT – PARHAAT KÄYTÄNNÖT

- (24) Toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää vaatia sidosryhmiä toimittamaan lisätietoja verkon komponenteista ja niiden sijainnista perusteellista todentamista varten, esimerkiksi tarkastaakseen toimitetun suorituskyvyn laskemiseen käytetyt menetelmät. Toimivaltaiset viranomaiset voivat näin ollen pyytää sidosryhmiä toimittamaan lisätietoja verkoistaan, mukaan lukien muun muassa seuraavat:
- i. lähettimien lukumäärä kussakin kohteessa;
  - ii. lähettimien korkeus maanpinnasta;
  - iii. kunkin solun sektoreiden lukumäärä;
  - iv. lähettimissä käytetty teknologia, mukaan lukien MIMO-kokoluokka, käytettävissä oleva kanavakaistanleveys;
  - v. kunkin lähettimen efektiivinen isotrooppinen siirtoteho.

**LIITE II – SEUT-SOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 1 KOHDAN SOVELTAMISALAN
ULKOPUOLELLE JÄÄVÄT JULKISET INTERVENTIOT**

- (1) Seuraavassa kuvataan kattavasti mutta ei tyhjentävästi tapauksia, joihin näitä suuntaviivoja ei sovelleta. Kun otetaan huomioon SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan kriteerien kumulatiivinen luonne, valtiontuen olemassaolo voidaan sulkea pois, jos jokin kriteeri ei täyty, jolloin toimenpiteestä ei tarvitse ilmoittaa komissiolle ennen sen toteuttamista näiden suuntaviivojen mukaisesti.

5. EI TALOUDELLISTA TOIMINTAA

- (2) Tuki toimintaan, joka ei ole luonteeltaan taloudellista²⁰ eli jota ei käytetä tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen markkinoilla, ei ole valtiontukea. Näin ollen sellaisten infrastruktuurien rahoitus, joita ei ole tarkoitus hyödyntää kaupallisesti, ei periaatteessa kuulu valtiontukisääntöjen soveltamisalaan. Tämä koskee esimerkiksi tapauksia, joissa julkista rahoitusta osoitetaan infrastruktuurin rakentamiseen tai laajakaistapalvelujen hankkimiseen julkishallinnon omien tarpeiden tyydyttämiseksi, kuten ainoastaan yhteyksien luomiseen viranomaisten välillä sellaisten suljettujen verkkojen kautta, joita ei hyödynnetä kaupallisesti²¹. Tällaisten toimintojen rahoittaminen ei näin ollen kuulu valtiontukisääntöjen soveltamisalaan, eikä siten myöskään niihin liittyvien suljettujen verkkojen julkinen rahoitus²².
- (3) Jos tällaista verkkoa (esimerkiksi sen ylimääräistä kapasiteettia) annetaan kaupallisten laajakaistainvestoijien tai muiden toimijoiden käyttöön, tällaisen infrastruktuurin julkinen rahoitus voi kuitenkin olla valtiontukea. Vastaavasti valtiontukisääntöjä voidaan soveltaa, jos alun perin suljettu verkko asetetaan myöhemmin saataville kaupalliseen käyttöön²³. Jos viranomaiset esimerkiksi valitsevat kolmannen osapuolen yhteyspalvelujensa tarjoajaksi ja rahoittavat verkon rakentamista viranomaisten omiin tarpeisiin vastaamiseksi, kyseessä voi olla valtiontuki, jos kyseinen kolmas osapuoli käyttää infrastruktuuria muuhun kaupalliseen toimintaan.
- (4) Jos laajakaistainfrastruktuuria käytetään sekä taloudelliseen että muuhun kuin taloudelliseen toimintaan, julkinen rahoitus kuuluu valtiontukisääntöjen soveltamisalaan vain siinä määrin kuin se kattaa taloudelliseen toimintaan liittyviä

---

²⁰ Ks. komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä ('tiedonanto valtiontuen käsitteestä'), 201 kappale ja sitä seuraavat kappaleet (EUVL C 262, 19.7.2016, s. 1).

²¹ Ks. komission päätös C(2007) 2212 final, annettu 30 päivänä toukokuuta 2007 asiassa N 46/07 – United Kingdom – Welsh Public Sector Network Scheme (EUVL C 157, 10.7.2007, s. 3).

²² Ks. unionin tuomioistuimen tuomio 19. joulukuuta 2012, *Mitteldeutsche Flughafen ja Flughafen Leipzig-Halle v. komissio*, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 42 kohta; komission päätös C(2007) 2212 final, annettu 30 päivänä toukokuuta 2007 asiassa N 46/07 – United Kingdom – Welsh Public Sector Network Scheme (EUVL C 157, 10.7.2007, s. 3).

²³ Ks. komission päätös C(2011) 3498 final, annettu 23 päivänä toukokuuta 2011 asiassa SA.31687 (N 436/2010) – Italy – Broadband in Friuli Venezia Giulia (Project Hermes) (EUVL C 274, 17.9.2011, s. 3) ja komission päätös C(2010) 5696, annettu 11 päivänä elokuuta 2010 asiassa N 407/09 – Spain – Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta) (EUVL C 259, 25.9.2010, s. 1).

kustannuksia²⁴. Välttyäkseen joutumasta taloudellisen toiminnan osalta valtiontukisääntöjen piiriin jäsenvaltioiden on varmistettava, että muuta kuin taloudellista toimintaa varten myönnettyä julkista rahoitusta ei voida käyttää rahoitettavan tahon taloudellisen toiminnan ristiintukemiseen, esimerkiksi varmistamalla, että verkkoa kaupallisiin tarkoituksiin käyttävä operaattori maksaa verkon käytöstä markkinahinnan, ja rajoittamalla julkinen rahoitus ainoastaan muiden kuin taloudellisten toimintojen nettokustannuksiin (mukaan lukien pääomakustannukset), jotka yksilöidään selkeästi erillisen kirjanpidon perusteella²⁵.

6. EI VALTION VAROJA / EI VALIKOIVUUTTA

6.1. EI-MONETAARISET KYSYNTÄPUOLEN TOIMENPITEET

- (5) Jäsenvaltiot voivat halutessaan edistää laajakaistapalvelujen kysyntää ei-monetaarisilla kysyntäpuolen toimenpiteillä. Ei-monetaariset kysyntäpuolen toimenpiteet eivät periaatteessa ole valtiontukea. Niitä voidaan toteuttaa eri muodoissa.
- (6) Ne voivat olla toimenpiteitä, joiden tavoitteena on lisätä laajakaistaisten internet-liittymien miellettyä arvoa puuttamalla muihin laajakaistakysynnän näkökohtiin kuin hintaan. Tällaisilla toimenpiteillä pyritään yleensä joko parantamaan saatavilla olevan sisällön laatua²⁶ tai tiedottamaan kuluttajille, miten sisältöä käytetään.
- (7) Ei-monetaariset kysyntäpuolen toimenpiteet voivat olla myös kysynnän yhdistämisen välineitä, joiden avulla voidaan vähentää mahdollisten palveluntarjoajien epävarmuutta markkinoiden koosta, koordinoita kysyntää ja lisätä varmuutta tietyille markkinoille tulon todennäköisistä tuotoista. Tämä voidaan toteuttaa mittaamalla ensin potentiaalista kysyntää käyttämällä kyselytutkimuksia ja esittelemällä sitten kyselyjen tulokset viranomaisen julkisella verkkosivustolla. Tähän voi sisältyä käyttäjien yleinen kiinnostuksenilmaisu ennen verkon käyttöönottoa esimerkiksi erilaisten palvelualustojen kautta, jotta voidaan todeta ja koota yhteen tietty kysynnän taso ennen julkisia tai yksityisiä investointeja. Käyttäjillä voi myös olla mahdollisuus osallistua hankkeeseen alhaalta ylöspäin suuntautuvien investointimallien, kuten osuuskuntien, kautta. Nämä tiedot olisi asetettava syrjimättömästi kaikkien operaattorien saataville. Jos näin yhteenkoottu kysyntä on kuitenkin vain yhden operaattorin tai tiettyjen operaattorien saatavilla, esimerkiksi yhdistämällä asiakkaat yhden sopimuksen alle tai sisällyttämällä siihen jokin käyttäjien sitoumus sitoutua yhden operaattorin tai tiettyjen operaattorien palvelujen tilaamiseen, kyseessä voi olla näille operaattoreille myönnetty valtiontuki.

---

²⁴ Ks. komission päätös C(2010) 5696, annettu 11 päivänä elokuuta 2010 asiassa N 407/09 – Spain – Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta) (EUVL C 259, 25.9.2010, s. 1). Ks. myös valtiontuen käsitteestä annetun tiedonannon 205 kappale.

²⁵ Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 206 kappale. Sekä muuhun kuin taloudelliseen toimintaan että taloudelliseen toimintaan käytetyt pääomamenot (ja niihin liittyvät poistot) olisi jaettava näiden kahden toiminnan kesken asianmukaisten jakoperusteiden mukaisesti.

²⁶ Tähän voi sisältyä esimerkiksi i) sähköisen hallinnon ohjelmien edistäminen (esim. etälääketiede, sähköiset terveydenhuoltopalvelut, etäopetus, tieto- ja viestintätekniikka kouluissa), ii) paikallisen ja alakohtaisen digitaalisen sisällön (esim. kulttuuriperintö, matkailu, koulutussisältö, paikalliset maataloustuotteet/elintarvikkeet jne.) edistäminen ja iii) internetin turvallisuuden ja yksityisyyden suojan lisääminen ja laatua tai mainontaa koskevien normien parantaminen.

6.2. HALLINNOLLISET JA SÄÄNTELYTOIMENPITEET

- (8) Jäsenvaltiot voivat valita suoran yritysrahoituksen tarjoamisen ohella monen tyyppisiä toimenpiteitä nopeuttaakseen laajakaistaverkkojen, myös 5G-verkkojen, käyttöönottoa²⁷. Ne voivat lakisääteisten velvoitteiden puitteissa (tai niitä laajemmin) helpottaa esimerkiksi rakennusoikeuksien hakuprosessia²⁸ ja/tai edellyttää, että verkko-operaattorit antavat osan infrastruktuuristaan yhteiskäyttöön. Lisäksi jäsenvaltiot voivat sääntelyllisin keinoin vaatia, että operaattoreille annetaan pääsy julkisten elinten määräysvallassa oleviin fyysisiin infrastruktuureihin, joihin voidaan sijoittaa erittäin nopeiden verkkojen elementtejä²⁹.
- (9) Operaattorit, jotka haluavat ottaa käyttöön erittäin nopeita verkkoja, voivat pyytää kokonaan tai osittain julkisista varoista rahoitettavia rakennusteknisiä töitä suorittavia sähköisen viestinnän tai kaasun-, sähkön-, lämmön- ja vedenjakelun alan yrityksiä täyttämään kohtuulliset pyynnöt rakennusteknisten töiden koordinoinnista edellyttäen, että tästä ei aiheudu lisäkustannuksia eikä haittaa töiden koordinoinnin valvonnalle³⁰. Tällainen koordinointi ei ole valtiontukea, jos pyynnön esittänyt operaattori vastaa omista kustannuksistaan ja mahdollisuus tarjotaan läpinäkyvällä ja syrjimättömällä tavalla kaikille kiinnostuneille toimijoille (sähkö-, kaasun-, vesilaitokset jne.) eikä pelkästään sähköisen viestinnän operaattoreille³¹. Ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tällaisten töiden julkinen rahoitus voi sisältää valtiontukea, jos ne on rajattu tai selkeästi suunnattu laajakaistasektorille tai yhdelle tai useammalle valitulle laajakaistaoperaattorille.
- (10) Jotta olemassa olevaan fyysiseen infrastruktuuriin pääsyä voitaisiin helpottaa läpinäkyvällä tavalla, yleisten viestintäverkkojen tarjoajilla on pyynnöstä oltava oikeus saada vähimmäistiedot infrastruktuurin sijainnista ja reitistä, tyypistä ja nykyisestä käytöstä sekä tähän liittyviä yhteydenottoja varten yhteyspiste.

---

²⁷ Tätä käsitellään myös 18 päivänä syyskuuta 2020 annetussa komission suosituksessa unionin yhteisestä välineistöstä erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja 5G-radiotaajuuksien oikea-aikaisen ja investointiystävällisen käyttöoikeuden varmistamiseksi, yhteyksien edistämiseksi covid-19-kriisistä toipumisen tukemiseksi unionissa (C(2020) 6270 final).

²⁸ Laajakaistayhteyksien kustannusten vähentämisestä annetussa direktiivissä (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/61/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, toimenpiteistä nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi, EUVL L 155, 23.5.2014, s. 1) säädetään nopeammista, yksinkertaisemmista ja läpinäkyvämmissä lupamenettelyistä.

²⁹ Laajakaistayhteyksien kustannusten vähentämistä koskevan direktiivin mukaan uusissa rakennuksissa on oltava nopeat fyysiset infrastruktuurit (kuten soveltuvat kaapelikanavat), ja niissä on tarjottava pääsy rakennuksen sisäiseen infrastruktuuriin.

³⁰ Rakennustekniset työt, kuten katujen kaivuutyöt nopeiden laajakaistayhteyksien edellyttämien kaapeleiden asentamiseksi, muodostavat jopa 80 prosenttia nopeiden verkkojen käyttöönoton kustannuksista.

³¹ Ks. komission päätös C(2010)889, annettu 8 päivänä helmikuuta 2010 asiassa N 383/09 – Germany – Amendment of the State aid broadband scheme N 150/2008 - Broadband in the rural areas of Saxony (EUVL C 93, 13.4.2010, s. 8). Tässä asiassa oli kyse tapauksesta, jossa yleiset kunnallistekniset työt, kuten teiden ylläpito, eivät olleet valtiontukea. Saksan viranomaisten toteuttamat toimenpiteet olivat ”yleisiä kunnallisteknisiä töitä”, jotka valtio olisi joka tapauksessa suorittanut ylläpitotarkoituksessa. Kaapelikanavien ja laajakaistainfrastruktuurin asentamisen mahdollisuudesta teiden ylläpidon yhteydessä – toimijoiden kustannuksella – ilmoitettiin tässä tapauksessa julkisesti eikä sitä rajoitettu tai kohdistettu laajakaista-alaan. Ei voida kuitenkaan sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tällaisten töiden julkinen rahoitus kuuluu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos työt on rajoitettu koskemaan laajakaista-alaa tai suunnattu selkeästi kyseiselle alalle.

- (11) Tietoliikenneyhteyksien lisäämiseen tarkoitettua välineistöä koskevassa suosituksessa annetaan ohjeita liitettävyyttä edistävien parhaiden käytäntöjen kehittämiseksi laajakaistayhteyksien kustannusten vähentämisestä annetun direktiivin ja eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten pohjalta, jotta voidaan yksilöidä tehokkaimmat toimenpiteet, joilla operaattoreita autetaan ja kannustetaan ottamaan käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja. Komissio hyväksyi 25. maaliskuuta 2021 yhteenliitettävyyttä koskevan unionin yhteisen välineistön³², joka koostuu parhaista käytännöistä, joita pidetään tehokkaimpina, jotta operaattoreita voidaan kannustaa ottamaan käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja.

7. EI ETUA

7.1. MARKKINAEHTOISET INVESTOINNIT

- (12) Jos viranomainen investoi laajakaistainfrastruktuurin kehittämiseen ehdoin, jotka vastaavat tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimivan yksityisen investoijan ehtoja markkinataloustoimijaperiaatteen mukaisesti, kyseessä ei ole valtiontuki³³.
- (13) Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteesta seuraa, että sellaista pääomaa, jonka valtio suoraan tai välillisesti on antanut yrityksen käyttöön tavanomaisia markkinaolosuhteita vastaavissa olosuhteissa, ei voida pitää valtiontukena. Jos julkisen sijoittajan osakkuuksiin tai pääomasijoituksiin ei liity riittävää tuottavuuspotentiaalia edes pitkällä aikavälillä, kyseisiä toimenpiteitä on pidettävä SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitettuna tukena, ja arvioitaessa niiden soveltuvuutta sisämarkkinoille on käytettävä ainoastaan kyseisessä artiklassa esitettyjä perusteita³⁴.
- (14) Markkinaolosuhteiden noudattaminen olisi vahvistettava etukäteen³⁵ niiden tietojen perusteella, jotka olivat käytettävissä intervention toteuttamispäätöksen ajankohtana (esim. liiketoimintasuunnitelma, joka perustuu taloudellisiin arviointeihin, jotka vastaavat sellaisia arvioita, jotka järkevä markkinataloustoimija olisi tehnyt samankaltaisissa olosuhteissa määrittääkseen liiketoimen kannattavuuden tai taloudelliset edut). Se, että transaktio täyttää markkinaehdot, voidaan todeta suoraan transaktiokohtaisten markkinatietojen avulla: julkisyhteisöt ja yksityiset toimijat toteuttavat transaktion tasavertaisesti *pari passu* -periaatteen mukaisesti³⁶ tai

³² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/connectivity-toolbox-member-states-agree-best-practices-boost-timely-deployment-5g-and-fibre>

³³ Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 4.2 kohta. On huomattava, että huomioon voidaan ottaa ainoastaan hyödyt ja velvoitteet, jotka liittyvät valtion rooliin taloudellisena toimijana, lukuun ottamatta hyötyjä ja velvoitteita, jotka liittyvät sen rooliin julkisena viranomaisena (esim. jos valtion toimenpide perustuu yhteiskuntapoliittisiin syihin, kuten digitaalisen kuilun kaventamiseen, valtion toimintaan, samalla kun se on yhteiskuntapoliittisesta näkökulmasta järkevää, voi sisältyä näkökohtia, joita markkinataloustoimija ei tavallisesti ottaisi huomioon).

³⁴ Tuomioistuimen tuomio 21. maaliskuuta 1991, *Italian tasavalta v. komissio*, C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, 20–22 kohta.

³⁵ Jälkikäteen tehtävät taloudelliset arvioinnit, joissa todetaan jälkikäteen, että asianomaisen jäsenvaltion tekemä investointi oli tosiasiallisesti kannattava, eivät olisi riittäviä.

³⁶ Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 86–88 kappale. Jotta voidaan katsoa, että transaktio on toteutettu *pari passu* -periaatteen mukaisesti tasavertaisesti, olisi arvioitava seuraavia perusteita: a) onko julkisyhteisöjen ja yksityisten toimijoiden toimenpiteistä päätetty samaan aikaan ja onko ne toteutettu samanaikaisesti, vai onko toimenpiteiden välillä kulunut aikaa ja ovatko taloudelliset olosuhteet

transaktio koskee omaisuuden, tavaroiden ja palvelujen myyntiä ja ostoa (tai muita vastaavia transaktioita) kilpailuun perustuvassa, läpinäkyvässä ja syrjimättömässä tarjousmenettelyssä, johon ei liity ehtoja³⁷. Jos julkisten elinten interventio ei ole *pari passu* -periaatteen mukaisesti tasavertainen yksityisten toimijoiden intervention kanssa tai jos transaktiota ei ole toteutettu tarjouskilpailun kautta, se, että liiketoimi on markkinaehtojen mukainen, voi olla mahdollista osoittaa vertailuanalyysin³⁸ tai muiden arviointimenetelmien³⁹ avulla. Lisäksi on otettava huomioon tietyt näkökohdat, joiden avulla voidaan määrittää, vastaavatko lainojen ja takausten ehdot markkinaehtoja⁴⁰.

- (15) Laajakaista-alalla⁴¹ komissio on selventänyt tapauskäytännössään, että julkisen investoinnin markkinaehtoisuus voidaan osoittaa⁴² esimerkiksi jos se tehdään

---

muuttuneet, b) ovatko transaktion ehdot samat julkisyhteisöille ja kaikille yksityisille toimijoille ottaen huomioon myös riskin kasvaminen tai väheneminen ajan mittaan, c) onko yksityisten toimijoiden toimenpiteellä todellista taloudellista merkitystä niin, ettei se ole pelkästään symbolinen tai hyvin vähäinen ja d) ovatko julkisyhteisöjen ja yksityisten toimijoiden lähtöasemat transaktiossa toisiinsa verrattavissa, kun otetaan huomioon esimerkiksi niiden aiempi taloudellinen riski suhteessa asianomaisiin yrityksiin, mahdolliset synergiat, jotka voidaan saavuttaa, se, missä määrin eri sijoittajat vastaavat samantapaisista transaktiokustannuksista, tai jokin muu julkisyhteisöön tai yksityiseen toimijaan liittyvä seikka, joka voi vääristää vertailua.

37 Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 89–96 kappale.

38 Analyysit, joissa tarkastellaan ehtoja, joiden mukaisesti vastaavat yksityiset toimijat ovat toteuttaneet vastaavia transaktioita vastaavissa tilanteissa. Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 98–100 kappale.

39 Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 100–105 kappale.

40 Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 108–114 kappale.

41 Ks. komission päätös C(2007) 6072 final, annettu 11 päivänä joulukuuta 2007 asiassa C-53/2006 (ex N 262/2005, ex CP 127/2004) – The Netherlands – Citynet Amsterdam (EUVL L 247, 16.9.2008, s. 27) ja komission päätös C(2012)5051 final, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2012 asiassa SA.33063 – Italy – Trentino NGA (EUVL C 323, s. 6). Asiassa Citynet Amsterdam komissio vahvisti, että Amsterdamin kaupungin investointi FTTH-valokuituverkkoon ei ollut valtiontukea. Asiassa Trentino komissio esitti merkittäviä epäilyjä siitä, täyttikö hanke markkinaehtoisuuden kriteerit. Komissiolle vuonna 2012 ilmoitettu Trentino NGN -hanke koski Trenton provinssin ja Telecom Italian (TI) välistä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta, jossa oli kyse seuraavan sukupolven verkon (NGN) käyttöönotosta, FTTH mukaan luettuna, provinssin syrjäseuduilla. Provinssi suoritti 50 miljoonan euron käteisosuuden, kun taas TI osallistuisi luontoissuorituksin, mukaan lukien 1) peruuttamattomat käyttöoikeudet sen olemassa olevaan passiiviseen infrastruktuuriin (kanavat ja pylväät) välittömästi ja 2) koko kupariverkon omistajuus tavoitteena, että asiakkaat siirretään uuteen käyttöön otettavaan FTTH-verkkoon. Hankkeeseen liittyi kaksi muuta osakasta pienemmin rahoitusosuuksin. Kuuden vuoden kuluttua ensimmäisestä maksatuksesta tai kun uudessa verkossa olisi aktivoitu tietty määrä liittymiä, TI voisi päättää käyttää osto-optiota ja hankkia Trentino NGN:n täyden omistusoikeuden. Lisäksi Telecom Italia oli tarkoitus nimetä Trentino NGN:n palveluntarjoajaksi verkon rakentamista ja ylläpitoa sekä yhteyspalvelujen tarjoamista varten. Komissiolla oli epäilyjä erityisesti seuraavien suhteen: a) oliko Telecom Italian luontoissuoritusten arviointi tehty markkinaehdoin, eikä sisältänyt piiloetua TI:lle, ja oliko varsinkin suljettavaksi tulevan kupariverkon arvo arvioitu oikein, b) koituiko erillisistä sopimuksista, joilla TI nimettiin Trentino NGN:n palveluntarjoajaksi ja yhteyspalvelujen tarjoajaksi loppukäyttäjille, piilohyötyjä, c) oliko hanke tosiasiallisesti kannattava markkinataloussijoittajan näkökulmasta ja d) rajoittiko Telecom Italialle myönnetty osto-optio PAT:n tuottoa tasolle, jota yksityinen sijoittaja ei olisi hyväksynyt, kun otetaan huomioon PAT:n hankkeessa sijoittajan ominaisuudessa ottama riski.

42 Ks. komission päätös C(2007) 6072 final, annettu 11 päivänä joulukuuta 2007 asiassa C-53/2006 (ex N 262/2005, ex CP 127/2004) – The Netherlands – Citynet Amsterdam (EUVL L 247, 16.9.2008, s. 27).

samanaikaisesti⁴³ ja samoin ehdoin (ja siten saman tasoisilla riskeillä ja eduilla) kuin joilla sellainen yksityinen operaattori osallistuisi taloudellisesti merkittävällä osuudella (esim. laskettuna pääomassa, kokonaissummana, osuutena kokonaiskustannuksista), joka on kooltaan ja tilanteeltaan vastaavassa asemassa ja toimii normaalissa markkinataloustilanteessa (”osallistuminen kanssasijoittajana”). Myötäsijoittaja-analyysi on yksi muttei välttämättä ainoa seikka, jonka perusteella voidaan todeta, onko kyse valtiontuesta. Myös muut tekijät ovat merkityksellisiä, kuten etukäteen laaditun (mieluiten ulkopuolisten asiantuntijoiden vahvistaman) vankan liiketoimintasuunnitelman olemassaolo, joka osoittaa, että investoinnista saadaan sijoittajalle (sijoittajille) riittävä tuotto, joka vastaa tavanomaista markkinatuottoa, jota operaattorit kohtuudella odottaisivat samankaltaisissa hankkeissa, kun otetaan huomioon riskin taso ja tulevat odotukset (ja joka perustuu investoinnin sisäisen tuottoasteen laskentaan tai nettonykyarvolaskentaan)⁴⁴. Kuten tapauskäytännössä korostetaan, yksityisten sijoittajien osallistuessa hankkeeseen ehdottomana edellytyksenä julkisen investoinnin jäämiselle valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle on, että yksityiset sijoittajat kantavat investointiin liittyvän kaupallisen riskin samoin ehdoin kuin julkinen investoija⁴⁵. Sama pätee muihin valtion tukitoimien muotoihin, kuten edullisiin lainoihin ja takauksiin⁴⁶.

- (16) Markkinataloustoimijaperiaatteen mukainen julkinen interventio voi olla merkityksellinen erilaisissa verkon toteutuksissa erityisesti kaupunki- ja esikaupunkialueilla, joilla liiketoiminnalle on riittävästi perusteita, jotta yksityiset ja julkiset kumppanit voivat tehdä uskottavia kaupallisia investointeja tavanomaisissa markkinaolosuhteissa. Esimerkiksi kaupunkialueilla ja keskeisillä maaliikenneväylillä, joilla 5G-verkkojen käyttöönotto voi houkuttaa yksityistä rahoitusta, jäsenvaltiot voivat harkita, missä määrin yksityiset operaattorit ja julkiset tahot voisivat osallistua 5G-käyttöönottohankkeeseen tai 5G-käytävän rakentamiseen tavanomaisin markkinaehdoin, jolloin kyse ei olisi valtiontuesta. Tällaiset hankkeet voivat olla muodoltaan yhteisyrityksiä tai toteutettuja käyttäen pääomittamisohjelmia tai rahastoja⁴⁷, joilla tuetaan operaattoreita uusien verkkojen käyttöönotossa tai nykyisten verkkojen nykyaikaistamisessa ja joiden yleisenä tavoitteena on houkutella lisää yksityisiä investointeja. Tällaisiin toimenpiteisiin ei liity valtiontukea, jos ne on suunniteltu tavanomaisten markkinaolosuhteiden mukaisesti.

a. Laajakaistainfrastruktuurin ylläpito yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvänä palveluna Altmark-kriteerien mukaisesti

⁴³ Samaa laajakaistainfrastruktuurihanketta koskevien peräkkäisten valtion interventioiden olemassaolo saattaa mitätöidä päätelmän, jonka mukaan myös markkinataloussijoittaja olisi toteuttanut samanlaisen toimenpiteen. Ks. tähän liittyen myös valtiontuen käsitteestä annetun tiedonannon 81 kappale.

⁴⁴ Lisätietoja on valtiontuen käsitteestä annetun tiedonannon 4.2 kohdassa ja erityisesti 101–105 kappaleessa. Ks. myös komission päätös C(2012) 3025 final, annettu 8 päivänä toukokuuta 2012 asiassa SA.22668 (C 8/2008 (ex NN 4/2008)) – Spain – Ciudad de la Luz film studios (EUVL L 85, 23.3.2013, s. 1) ja komission päätös C(2012)5051 final, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2012 asiassa SA.33063 – Italy – Trentino NGA (EUVL C 323, s. 6).

⁴⁵ Ks. vuoden 2013 laajakaistasuuntaviivojen 17 kappale.

⁴⁶ Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina, EUVL C 155, 20.6.2008, s. 10–22, ja tiedonannon oikaisu, EUVL C 244, 25.9.2008, s. 32.

⁴⁷ Ks. valtiontuen käsitettä koskevan tiedonannon 108–114 kappale.

- (17) Joissakin tapauksissa jäsenvaltiot voivat esittää, että laajakaistaverkon tarjonta olisi katsottava SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdassa ja Altmark-oikeuskäytännössä tarkoitetuksi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi (service of a general economic interest, SGEI), ja tarjota julkista rahoitusta tällä perusteella⁴⁸. Tässä tapauksessa valtiontuen olemassaolo voitaisiin sulkea pois.
- (18) Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviksi määritellyistä laajakaistapalveluista maksettavaan korvaukseen ei sisälly valtiontukea, jos se täyttää seuraavat neljä kumulatiivista edellytystä (ns. Altmark-kriteerit)⁴⁹:
- Ensinnäkin infrastruktuurihankkeen on oltava välttämätön sellaisten todellisten yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tarjoamiseksi, joiden tuottaminen on uskottu yritykselle selkeästi määritellyillä julkisen palvelun velvoitteilla; laajakaista-alalla tähän sisältyy se, että suuntaviivojen 3 jaksossa vahvistetut yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen määritelmää koskevat edellytykset täyttyvät.
  - Toiseksi ne parametrit, joiden perusteella korvaus lasketaan, on etukäteen vahvistettava objektiivisesti ja läpinäkyvästi; laajakaista-alalla korvaus olisi vahvistettava etukäteen, jotta voidaan kattaa odotettavissa oleva rahoitusvaje tietyinä ajanjaksona⁵⁰.
  - Kolmanneksi korvaus ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen, jotta voidaan kattaa kaikki ne kustannukset tai osa niistä kustannuksista, joita julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen aiheuttaa, kun otetaan huomioon kyseisestä toiminnasta saadut tulot ja kyseisten velvoitteiden täyttämisestä saatava kohtuullinen voitto; laajakaista-alalla korvaus olisi rajattava tukkutason käyttöoikeuspalvelujen tarjoamiseen.
  - Neljänneksi, jos julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä vastaavaa yritystä ei valita julkisen hankintamenettelyn perusteella sellaisen tarjoajan valitsemiseksi, joka kykenee tuottamaan palvelut yhteisön kannalta vähäisimmin kustannuksin, korvauksen taso on määritettävä hyvin johdetun keskivertoyrityksen kustannuksia koskevan analyysin perusteella⁵¹.

---

⁴⁸ Oikeuskäytännön mukaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavalle yritykselle on pitänyt antaa tämä tehtävä julkisen vallan antamalla säädöksellä. Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä palvelu voidaan antaa operaattorin hoidettavaksi myöntämällä sille julkisen palvelun toimeksianto; ks. yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 13. kesäkuuta 2000, *EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA v. komissio*, yhdistetyt asiat T-204/97 ja T-270/97, ECLI:EU:T:2000:148, 126 kohta, ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 15. kesäkuuta 2005, *Fred Olsen S.A. v. komissio*, T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, 186 ja 188–189 kohta.

⁴⁹ Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24. heinäkuuta 2003, *Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, ja komission tiedonanto Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen (EUVL C 8, 11.1.2012, s. 4).

⁵⁰ Ks. komission päätös C(2016)7005 final, annettu 7 päivänä marraskuuta 2016 asiassa SA.37183 (2015/NN) – France – Plan France Très Haut Débit (EUVL C 68, 3.3.2017, s. 1).

⁵¹ Joissakin laajakaistapäätöksissään komissio on todennut, että kyse ei ollut valtiontuesta, koska *Altmark*-kriteerit täyttyivät. Tällaisia päätöksiä ovat esimerkiksi komission päätös C (2004) 4343 final, annettu 16 päivänä marraskuuta 2004 asiassa N381/2004 – France – Projet de réseau de télécommunication haut débit des Pyrénées Atlantiques (EUVL C 162, 2.7.2005, s. 5), komission päätös C(2009) 7426 final, annettu 30 päivänä syyskuuta 2009 asiassa SA.21630 (N 331/2008) – France – Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine (EUVL C 256, 23.9.2010, s. 1) ja komission päätös C(2016)7005 final, annettu 7

- (19) Jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, julkinen interventio on SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea. Tällaisissa tilanteissa tukea olisi tarkasteltava SGEI-päätöksessä tai SGEI-puitteissa esitettyjen sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevien edellytysten perusteella ottaen huomioon suuntaviivojen 3 jaksossa mainitut erityisedellytykset⁵².

7.2. KULUTTAJILLE SUUNNATUT YLEISET HALLINNOLLISET TOIMENPITEET

- (20) Tietyin edellytyksin voi olla mahdollista sulkea pois edun syntyminen arvoseteleitä kerääville rakennusyrityksille, esimerkiksi jos toimenpide on suunniteltu yleiseksi hallinnolliseksi toimenpiteeksi. Näin voi olla silloin, kun jäsenvaltio tarjoaa arvoseteleitä yleisiin rakennustöihin yksittäisille kuluttajille, jotka eivät harjoita mitään taloudellista toimintaa, esimerkiksi uusien rakenteiden ja/tai rakennusten älyvalmiuden varmistamiseksi. Tässä tapauksessa, jotta valtiontuen olemassaolo voitaisiin sulkea pois, arvoseteleitä olisi tarjottava loppukäyttäjille yleisiä töitä varten kaikkien yleishyödykkeiden osalta (esimerkiksi sähkö, kaasu, vesi, talokaapelointi). Loppukäyttäjien on voitava vapaasti valita rakennusyritys yleisiin töihin ja valita minkä tahansa yleishyödyllisten palvelujen tarjoajan liittymä (mukaan lukien sähköisen viestinnän operaattorit), joka tarjoaa palveluja loppukäyttäjän kiinteistöön. Mahdollisuutta hyötyä arvoseteleistä olisi tarjottava läpinäkyvästi ja syrjimättömästi kaikille kiinnostuneille toimijoille (ei sähköisen viestinnän operaattoreille rajatusti tai suunnatusti, vaan avoimesti kaikille asiaankuuluville yleishyödykkeiden, kuten sähkö, kaasu, vesi jne. tarjoajille).

8. EI VAIKUTUSTA JÄSENVALTIOIDEN VÄLISEEN KAUPPAAN EIKÄ KILPAILUN VÄÄRISTYMISTÄ

- (21) Vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen⁵³ kattamissa tapauksissa, joissa julkisen tuen määrä on hyvin alhainen, tai vähämerkityksistä SGEI-tukea koskevan asetuksen⁵⁴ kattamissa tapauksissa kilpailun vääristymisen mahdollisuus voidaan sulkea pois jo etukäteen. Vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa ei tarvita komission ennakko hyväksyntää. Jäsenvaltioiden ei tarvitse edes ilmoittaa komissiolle tällaisesta julkisesta tuesta.
- (22) Julkishallinnon rakennuksiin perustettujen WiFi-verkkojen kautta tarjottavat palvelut, joiden tarkoituksena on tarjota kansalaisille pääsy julkisen sektorin

---

päivänä marraskuuta 2016 asiassa SA.37183 (2015/NN) – France – Plan France Très Haut Débit (EUVL C 68, 3.3.2017, s. 1).

⁵² Tällaisissa tapauksissa toimenpiteet olisi suunniteltava SGEI-päätöksen tai SGEI-puitteiden mukaisesti ottaen huomioon näiden suuntaviivojen 3 jaksossa esitetyt erityisedellytykset tai ne voitaisiin mahdollisesti suunnitella *Altmark-kriteerien* mukaisesti.

⁵³ Komission asetus (EU) N:o 1407/2013, annettu 18 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L 352, 24.12.2013, s. 1).

⁵⁴ Komission asetus (EU) N:o 360/2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L 114, 26.4.2012, s. 8).

palveluihin ja tietoihin, eivät saa vääristää tai uhata vääristää kilpailua tietyissä olosuhteissa⁵⁵.

---

⁵⁵ Toiminta katsotaan muuksi kuin taloudelliseksi toiminnaksi ja jää valtioneuvoston päätösten soveltamisalan ulkopuolelle, jos ainoastaan julkisia palveluja ja julkisen sektorin sisältöä asetetaan saataville tällaisten WiFi-verkkojen kautta (julkisen sektorin verkkosivustot ja julkisten palvelujen tarjoajien verkkosivustot), millä varmistetaan sellaisten julkisten palvelujen maksuton käytettävyys verkossa, jotka olisivat maksutta saatavilla myös kyseisen verkon ulkopuolella (kuten hallinnolliset tiedot, sähköisen hallinnon palvelu tai ei-kaupallinen matkailuneuvonta). Jotta säilytettäisiin muu kuin taloudellinen luonne, jäsenvaltioiden ei pitäisi sallia uuden verkon kaupallista hyödyntämistä laajakaistapalvelujen tarjoamiseksi yksityis- tai yrityskäyttäjille. Näin rajoitetaan korvautuvuuden riskiä suhteessa rajoittamattomiin laajakaistaisiin internet-liittymiin ja vähennetään kilpailun vääristymisen riskiä suhteessa vastaavia sisältöjä ja/tai palveluja tarjoaviin kolmansien osapuolien kanssa (komission päätös C(2007)2200, annettu 30 päivänä toukokuuta 2007 asiassa NN24/2007 – Czech Republic – Prague Municipal Wireless Network, EUVL C 141, 26.6.2007, s. 2).

LIITE III – TYYPILLISIÄ INTERVENTIOITA LAAJAKAISTAN TUKEMISEKSI

- (1) Tapauskäytännössään komissio on havainnut tiettyjä toistuvia rahoitusmekanismeja, joita jäsenvaltiot käyttävät laajakaistan käyttöönoton edistämiseen ja jotka tyypillisesti ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, ellei rahoitusta toteuteta markkinaehdoin markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti (ks. liite II). Seuraava luettelo on esimerkinomainen, sillä viranomaiset voivat kehittää erilaisia tapoja tukea laajakaistan käyttöönottoa tai poiketa tässä esitetyistä malleista.
- (2) Vajerahoitusmalli: Vajerahoitusmallissa jäsenvaltio tukee kiinteiden tai matkaviestinverkkojen käyttöönottoa rahoittamalla vajeen kaupallisen kannattavuuden ja tuen myöntävän viranomaisen tavoitteleman tavoitteen välillä⁵⁶. Jäsenvaltio⁵⁷ myöntää laajakaistainvestoijille⁵⁸ suoria rahallisia avustuksia tai tukia verkon suunnitteluun, rakentamiseen, ylläpitoon ja kaupalliseen hyödyntämiseen ottaen huomioon asiaan liittyvät tulot ja kohtuullisen tuoton. Vajerahoitusmallista kohtuullisella tuotolla tarkoitetaan pääoman tuottoastetta, jota tyypillinen investoija edellyttäisi, ottaen huomioon laajakaistatoimialan riskitaso ja tarjottavien palvelujen tyyppi. Edellytetty pääoman tuotto määritellään yleensä käyttäen pääomakustannusten painotettua keskiarvoa (WACC). Jäsenvaltiot voivat kohtuullista tuottoa määrittäessään ottaa käyttöön kannustinperusteita, jotka voivat liittyä etenkin tuotetun palvelun laatuun ja tuotannon tehokkuuden kasvuun. Tehokkuuden lisääntyminen ei saa heikentää tuotetun palvelun laatua. Tuotannollisiin tehokkuusetiin mahdollisesti liittyvät kannustimet on asetettava sellaiselle tasolle, että kyseiset edut on mahdollista jakaa tasapainoisesti laajakaistaan investoivan tahon ja jäsenvaltion ja/tai loppukäyttäjien kesken. Vajerahoitusmallin mukaan rakennetun infrastruktuurin omistaa kokonaan tuensaaja, joka kantaa riskit, joita liittyy uuden infrastruktuurin rakentamiseen ja riittävän asiakasmäärän saavuttamiseen.
- (3) Luontoismuotoinen tuki: Tässä tapauksessa jäsenvaltiot tukevat laajakaistaisen kiinteän tai matkaviestinverkon käyttöönottoa antamalla sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien käyttöön olemassa olevia tai uusia infrastruktuureja. Tällaista tukea voidaan myöntää monessa muodossa, ja useimmin jäsenvaltiot tarjoavat käyttöön passiivista laajakaistainfrastruktuuria toteuttamalla rakennustöitä (esim. tietöitä), asentamalla kaapelikanavia tai pimeää kuitua tai antamalla käyttöoikeuden olemassa olevaan infrastruktuuriin (esimerkiksi kaapelikanaviin, pylväisiin tai torneihin).
- (4) Suoran investoinnin malli: Suoran investoinnin mallissa jäsenvaltio rakentaa kiinteän tai matkaviestinverkon ja ylläpitää sitä suoraan julkishallinnon yksikön tai sisäisen operaattorin kautta⁵⁹. Valtion rahoittamaa verkkoa ylläpidetään usein pelkästään

---

⁵⁶ 'Vajerahoituksella' viitataan investointikustannusten ja verkon elinkaaren aikana odotettujen tuottojen väliseen eroon.

⁵⁷ Tai muu tuen myöntävä julkinen taho.

⁵⁸ Termillä 'investoijat' tarkoitetaan yrityksiä tai sähköisten viestintäverkkojen operaattoreita, jotka investoivat laajakaistainfrastruktuurin rakentamiseen ja käyttöönottoon.

⁵⁹ Komission päätös C(2011) 7285 final, annettu 19 päivänä lokakuuta 2011 asiassa N 330/2010 – France – Programme national Très Haut Débit - Volet B (EUVL C 364, 14.12.2011, s. 2), kattoi erilaisia

tukkutason verkkona, jotta se voidaan asettaa syrjimättömästi vähittäistason laajakaistapalvelujen tarjoajien käyttöön.

- (5) Ylläpitäjämalli: Ylläpitäjämallissa jäsenvaltio rahoittaa laajakaistaisen kiinteän tai matkaviestinverkon käyttöönoton niin, että verkko pysyy julkisessa omistuksessa, mutta sen ylläpito annetaan kilpailuun perustuvalla valintamenettelyllä tietyille sähköisen viestinnän tarjoajalle hallinnointia ja kaupallista hyödyntämistä varten. Sähköisen viestinnän operaattori voi ylläpitää verkkoa tarjotakseen joko ainoastaan tukkutason palveluja tai sekä tukku- että vähittäispalveluja.

---

interventiomuotoja, muun muassa sellaisen, jossa alueelliset yhteisöt saattoivat ylläpitää omia laajakaistaverkkojaan ns. ”regie”-toimintana.

**LIITE IV – TIEDOT, JOTKA JÄSENVALTIOIDEN ON JULKAISTAVA
LÄPINÄKYVYYSVELVOITTEIDEN MUKAISESTI**

Suuntaviivojen 202 kappaleessa olevassa b kohdassa tarkoitettuihin yksittäisiä tukia koskeviin tietoihin on sisällyttävä seuraavat⁶⁰:

— yksittäisen tuensaajan yksilöinti

— nimi

— tuensaajan tunniste

— tuensaajan tyyppi hakujankohtana

— onko kyseessä pk-yritys

— onko kyseessä suuri yritys

— alue, jolla tuen tuensaaja sijaitsee, NUTS II -tasolla tai alemmalla

— tuensaajan pääasiallinen toimiala kyseisen tuen osalta NACE-kolminumerotason (kolminumeroinen numerokoodi) mukaan⁶¹

— tukiosa kokonaislukuna kansallisessa valuutassa. Kun on kyse veroetuuksiin perustuvista ohjelmista, yksittäisiä tukimääriä koskevat tiedot⁶² voidaan esittää seuraavia vaihteluvälejä käyttäen (miljoonaa euroa):

— [0,1–0,5]

— [0,5–1]

— [1–2]

— [2–5]

— [5–10]

— [10–30]

— [30–60]

— [60–100]

— [100 tai enemmän]

— jos tuen nimellismäärä on eri kuin tukiosa, tuen nimellismäärä ilmaistuna kokonaislukuna kansallisessa valuutassa⁶³

---

⁶⁰ Lukuun ottamatta liikesalaisuuksia ja muita luottamuksellisia tietoja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja edellyttäen komission hyväksyntää (komission tiedonanto salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä, C(2003) 4582 (EUVL C 297, 9.12.2003, s. 6)).

⁶¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1893/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev.2 vahvistamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3037/90 ja tiettyjen eri tilastoaloja koskevien yhteisön asetusten muuttamisesta (EUVL L 393, 30.12.2006, s. 1).

⁶² Julkaistava määrä on suurin sallittu veroetuus eikä kunakin vuonna vähennetty määrä (esim. verohyvityksen tapauksessa on julkaistava suurin sallittu verohyvitys eikä todellista määrää, joka mahdollisesti riippuu verotettavista tuloista ja vaihtelee joka vuosi).

⁶³ Bruttoavustusekvivalentti tai tapauksen mukaan investoinnin määrä. Toimintatuen tapauksessa voidaan ilmoittaa vuotuinen tukimäärä tuensaajaa kohden. Verojärjestelmien tapauksessa määrä voidaan ilmoittaa 139 kappaleen mukaisia vaihteluvälejä käyttäen. Julkaistava määrä on suurin sallittu veroetuus eikä kunakin vuonna vähennetty määrä (esim. verohyvityksen tapauksessa on julkaistava suurin sallittu

— Tukiväline⁶⁴:

- avustus / korkotuki / velkojen poistaminen
- laina / takaisinmaksettavat ennakot / takaisinmaksettava avustus
- takaus
- veroetuus tai verovapautus
- riskirahoitus
- muu (täsmennettävä)
- myöntämispäivä ja julkistamispäivä
- tuen tavoite

— tuen myöntävä viranomainen

— tapauksen mukaan toimeksisaaneen yhteisön nimi ja valittujen rahoituksen välittäjien nimet

— tukitoimenpiteen viite sellaisena kuin se on näiden suuntaviivojen mukaisesti annetussa päätöksessä

---

verohyvitys eikä todellista määrää, joka mahdollisesti riippuu verotettavista tuloista ja vaihtelee joka vuosi).

⁶⁴ Jos tuki myönnetään useammista tukivälineistä, on ilmoitettava välinekohtaiset tukimäärät.

**LIITE V – TIEDOT, JOTKA JÄSENVALTIOIDEN ON TOIMITETTAVA
RAPORTOINTIVELVOITTEIDEN MUKAISESTI**

Suuntaviivojen 208 kappaleessa tarkoitettussa raportissa on kyseiseltä raportointikaudelta oltava seuraavat tiedot kustakin näiden suuntaviivojen mukaisesti hyväksytyn tukitoimenpiteen puitteissa toteutetusta yksittäisestä hankkeesta:

- tuensaajan tai tuensaajien nimet
- hankkeen kokonaiskustannukset (tai arvioidut kokonaiskustannukset) ja keskimääräiset kustannukset tavoitettavaa kiinteistöä (määritettynä liitteessä I olevan 10 kappaleen mukaisesti) kohden
- myönnetyn tuen määrä ja toteutunut tuki
- tuki-intensiteetti
- julkisen rahoituksen lähteet
- kattavuusasteet ennen valtion interventiota ja sen jälkeen (absoluuttisesti ja prosentteina)
- sähköisen viestinnän infrastruktuurin käyttöönottoa tukevien hankkeiden osalta:
  - infrastruktuurin käyttöönottopäivä
  - valtionrahoitteisessa infrastruktuurissa käytetty teknologia
  - tarjottujen palvelujen vähimmäis- ja keskiarvot (verkosta käyttäjälle ja käyttäjältä verkkoon)
  - tarjolla olevat tukkutason käyttöoikeustuotteet, mukaan lukien käyttöoikeuksia koskevat ehdot ja hinnat/hinnoittelumenetelmä, kohtuullisen kysynnän perusteella pyydetty tukkutason käyttöoikeustuotteet ja tällaisten pyyntöjen käsittely
  - tukkutason käyttöoikeuksia pyytävien sekä tukkutason käyttöoikeuksia käyttävien palveluntarjoajien lukumäärä
  - valtionrahoitteisen infrastruktuurin tavoittamien kotitalouksien ja yritysten määrä
  - käyttöasteet
- sähköisten viestintäpalvelujen yleistymistä tukevien hankkeiden, kuten arvostelijärjestelmien, osalta:
  - tukitoimenpiteen kesto
  - arvostelimen rahallinen arvo
  - tilaajasopimukset/palvelut, joita tuetaan, mukaan lukien tuki asiakkaiden laitteille tai rakennuskaapeloinnille ja/tai kaapeloinnille yksityisalueella
  - käyttöasteet ja tukitoimenpiteestä hyötynneiden loppukäyttäjien määrä (luokittain, esim. yksittäiset loppukäyttäjät, pk-yritykset, sekä tuettujen tilaajasopimusten/palvelujen tyyppien mukaan)

- laajakaistapalvelujen tukikelpoisten tarjoajien lukumäärä
- tukitoimenpiteestä tosiasiallisesti hyötyneiden laajakaistapalvelujen tarjoajien lukumäärä
- operaattorien markkina-aseman kehittyminen tuettujen tilaajasopimusten/palvelujen tyypin mukaan jaoteltuna ottaen huomioon asiaan liittyvät infrastruktuurit ja teknologiat (esim. FTTH, FTTC, DOCSIS, kiinteät langattomat liittymät jne.)
- tukku- ja vähittäishinnat ennen toimenpidettä ja sen jälkeen.